

UKA16/93

12. oktober 2016

Sara Olsvig

Forslag til Inatsisartutbeslutning om at Naalakkersuisut pålægges at gennemføre fælles dansk/grønlandske forhandlinger med USA for at sikre Grønland og det grønlandske samfund det størst mulige afkast og fordele af den amerikanske militære tilstedeværelse i Grønland. Naalakkersuisut skal i medfør af Forsvarsaftalen af 1951 med efterfølgende tillægsaftaler fortsat arbejde for at sikre klare fordele i forhold til USA's aktiviteter i Grønland herunder også i forhold til entydig afklaring af miljøansvar for efterladte amerikanske militære installationer i Grønland, om nødvendigt med krav om forhandling af tillægsaftale eller genforhandling af Forsvarsaftalen af 1951.

(Naalakkersuisoq for Erhverv, Arbejdsmarked, Handel og Udenrigsanliggender)

Nu har vi i snart to år debatteret tabet af servicekontrakten på Pituffik. Allerede i foråret 2015 rejste vi fra Inuit Ataqatigiit en forespørgselsdebat og fremlagde et forslag til Inatsisartut-udtalelse som tog spørgsmålet om en genforhandling af forsvarsaftalekomplekset fra 1951 op. Siden dengang har Inuit Ataqatigiits stemme og holdning været klokkeklar; Vores land kan ikke forlade sig på indtægter fra skiftende servicekontrakter, som kan mistes ved dårligt politisk håndværk, i forhold til amerikanernes militære tilstedeværelse i vores land. Forsvarsaftalekomplekset skal genforhandles.

Da vi fra Inuit Ataqatigiit fremkom med så klare meldinger i 2015 fik vi kun uklare svar tilbage fra Naalakkersuisut. Nu har Naalakkersuisut endelig meldt ud, at de er enige med os. Det er vi glade for.

Men Naalakkersuisuts forslag kommer netop som vi i Inatsisartut er i gang med at færdigbehandle Inuit Ataqatigiits og Partii Naleraqs forslag omhandlende det samme. I Naalakkersuisuts forslag lægger man vægt på en koordination med dansk deltagelse i genforhandlingen. I Partii Naleraqs forslag er det også formålet, at man skal have drøftelser mellem Grønland og Danmark om det videre arbejde. I Inuit Ataqatigiits forslag er det centrale, at vi internt i Grønland sikrer os grundig politisk drøftelse af, hvad det er vi vil kræve fremadrettet. Fra Inuit Ataqatigiit mener vi fortsat, at Inatsisartut skal tage beslutning om en proces, hvor det er os selv der fra grønlandsk side går i spidsen om, hvad der fremover skal ske. Vi skal sikre, at der tages en beslutning her i Inatsisartut som sikrer, at man ikke kan gå uden om Grønland i disse forhandlinger og hvor vi samlet klart kan melde ud, hvad det er for en ny ordening vi vil kræve.

Der er omfattende miljøforurening fra militære installationer her i landet. På det seneste har Camp Century været på dagsordenen efter nye oplysninger om denne er kommet frem og på baggrund af dette har vi fra Inuit Ataqatigiit meldt klart ud, at Grønland klart skal kræve Camp Century og andre gamle baser opryddet. Vi skal basere os på det i internationale aftaler anvendte "forurenere betaler princip".

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

Vi skal ikke acceptere, at vores land og miljø forurenes. Vi ved, at der er aftaler mellem USA og Danmark om disse sager, som vi fra Grønland ikke har kendt til. Og uden at lade os stoppe af det skal vi melde klart ud fra Grønland. Vi efterlyste fra Inuit Ataqatigiit et klart svar om dette via § 37 spørgsmål til Naalakkersuisut om dette i sommer og vi blev meget skuffede over de svar der kom tilbage. Der kom ingen klare røster fra Naalakkersuisut, først langt senere.

Det forslag vi debatterer i dag omhandler en genforhandling af forsvarsaftalekomplekset og vi finder det interessant, at man i den forbindelse indfører tekst om miljøoprydning. Det er noget vi skal drøfte grundigt. Det vi dog skal huske er, at der netop om dette kan være forskellige interesser fra hhv. Grønland og Danmark. Derfor mener vi fra Inuit Ataqatigiit, at det er altafgørende, at vi fra grønlandsk side melder meget klart ud.

Grønland var ikke en part i aftalerne om at etablere militære baser og installationer her i landet. Vi skal ikke blande os i den fejde der måtte opstå mellem danskerne og amerikanerne om at placere et ansvar for oprydning. Vi skal blot klart kræve, at der ryddes op.

Det vi alle er enige om er, at der skal gøres noget og at vi skal have en ny aftale mellem Grønland og USA. Forholdene har ændret sig meget siden 1951. Vi har været gennem hjemmestyre og har nu selvstyre. Vi har kompetencen på udenrigsområdet hvad angår sagsområder som vi har hjemtaget. Dette forslag handler også om sikkerhedspolitik og forsvarspolitik, men det handler også om vores land, som vi lever og bor i og derfor er det os som skal stå i spidsen for at drøfte, hvad vi vil kræve og hvad vi vil melde ud.

Vi finder det vigtigt, at vi i Inatsisartut finder frem til en beslutning som vi står sammen om. Derfor mener vi, at Naalakkersuisuts forslag skal sendes i Udenrigs- og sikkerhedspolitisk udvalg for dybere drøftelse sammen med de to andre forslag inden andenbehandlingen. Vi opfordrer også til, at de tre forslag andenbehandles samlet.

Med disse ord vil vi gentage vores glæde over, at Naalakkersuisut nu er enige med os i denne sag.

Qujanaq.

Bilag:

Inatsisartut oqaaseqaatissaattut siunnersuut FM2015/39 -imut:

Inatsisartut ataatsimoortut Pituffimmi Idffartuussinissamut isumaqatigiissuttip annaasimanera ilungersuumminartutut isigaat. Siunissami taaamatut pisoqaqqinnginnissaa pillugu partiit tamakkerluta matumuuna suleqatigiissuteqarniarput. Partiit isumaqarput illersornissamut isumaqatigiissutaareersut misissorluarnerisigut Nunatta soqutigisaanik nukittunerusumik illersuisinnaanissamik anguniagaqarluta sukkut isumaqatiginninniutigeqqinneqarnissaannik aalajangiisoqassasoq. Isumaqarput kiffartuussinissamut isumaqatigiissutit Nunatta Pituffimmit iluanaaruteqarnissaanut kisimik isumalluutigineqarnissaannut naammanngittut. Inatsisartut immikkut soqutigilluinnarlugu utaqqimaarpaat, Thule Airbasemi sullissinermi isumaqatigiissuttip annaaneqarnera pillugu eqqartuussissuserisut misissuinerata

INUIT ATAQATIGIIT

INATSISARTUNI

naammassinissaa. Inatsisartut Naalakkersuisunut sakkortuumik kajumissaarutigissavaat, eqqartuussissuserisut misissuinerata naammassinera Inatsisartunut innuttaasunullu saqqummiunneqassasoq.

Forslag til Inatsisartut udtalelse til FM2015/39

Et samlet Inatsisartut ser med stor alvor på den mistede servicekontrakt på Pituffik. Partierne går sammen om det fremadrettede arbejde for, at dette ikke sker igen. Partierne mener, at det eksisterende forsvarsaftalekompleks må granskes med henblik på at genforhandle de områder, hvor Grønlands interesser ikke i tilstrækkelig grad tilgodeses. Det er vores overordnede indstilling, at servicekontrakter ikke er garanti nok for indtægter fra Pituffik til Grønland.

Inatsisartut afventer med stor interesse, at advokatundersøgelsen vedrørende den mistede servicekontrakt på Thule Air Base bliver færdiggjort. Inatsisartut skal kraftigt opfordre Naalakkersuisut til, at advokatundersøgelsen bliver fremlagt for Inatsisartut og offentligheden.

19. marts 2015

Kalaallit Nunaanni Partiit Tamarmik